

Samhällsbyggnad

Ida Bryngelsson

ida.bryngelsson@vargarda.se

Yttrande över remiss – Förslag till nationell plan för transportsystemet 2022–2033

Sammanfattning

Trafikverket har upprättat ett förslag till nationell plan för transportsystemet för perioden 2022–2033, med utgångspunkt i de transportpolitiska målen, regeringens proposition *Framtidens infrastruktur – hållbara investeringar i hela Sverige* och riksdagens beslut med anledning av densamma, samt regeringens direktiv.

Vårgårda kommun vill framföra synpunkter gällande:

- Fyrspår längs Västra Stambanan på sträckan Göteborg-Alingsås
- E20 genom Alingsås
- Planeringsprocess för gång- och cykelåtgärder
- Underhåll av det statliga mindre vägnätet

Beskrivning av ärendet

Trafikverket har upprättat ett förslag till nationell plan för transportsystemet för perioden 2022–2033 och sänt ut detta på remiss. Remissyttranden ska ha kommit in till Regeringskansliet (Infrastrukturdepartementet) senast den 28 februari 2022.

Utgångspunkterna för Trafikverkets prioriteringar i planförslaget är de transportpolitiska målen, regeringens proposition *Framtidens infrastruktur – hållbara investeringar i hela Sverige* och riksdagens beslut med anledning av densamma, samt regeringens direktiv den 23 juni 2021.

Trafikverket har utarbetat planförslaget utifrån ett trafikslagsövergripande synsätt, och fyrstegsprincipen har tillämpats för att säkerställa en god resurshushållning och för att åtgärderna ska bidra till en hållbar samhällsutveckling.

Den statliga planeringsramen för åtgärder i transportinfrastrukturen uppgår till 799 miljarder kronor för perioden 2022–2033. Medlen ska fördelas enligt följande:

- 165 miljarder kronor ska avsättas till vidmakthållande (drift, underhåll och reinvesteringar) av statliga järnvägar;
- 197 miljarder kronor ska avsättas till vidmakthållande av statliga vägar, inklusive bärighet och tjälsäkring samt statlig medfinansiering till enskilda vägar;
- 437 miljarder kronor ska användas till utveckling av transportsystemet. Av dessa anger regeringen i direktivet att 107 miljarder kronor bör avsättas till nya stambanor för höghastighetståg, och 42 miljarder kronor till länsplanerna.

Jämfört med den gällande planen för 2018–2029 innebär anslagen till vidmakthållande av vägar och järnvägar en ökning med 13 procent respektive 25 procent. Anslaget till utveckling av transportsystemet innebär en ökning med 25 procent jämfört med den gällande planen.

Förslaget till nationell plan berör Vårgårda kommun i första hand genom det för såväl gods- som persontransporter viktiga stråket Göteborg-Stockholm, där Västra Stambanan och E20 ingår. Planförslaget omfattar kapacitetsförstärkande åtgärder på Västra Stambanan mellan Göteborg och Laxå. Avseende E20 innebär planförslaget att hela sträckan genom Västra Götaland blir mötteseparerad, undantaget delsträckan genom Alingsås, där de deletapper som passerar genom Vårgårda kommun ingår i gällande nationell plan 2018–2029 och pågår.

Förvaltningens synpunkter

Fyrspår längs Västra stambanan på sträckan Göteborg-Alingsås
Västra stambanan har stor betydelse för både regionala och långväga transporter och är idag hårt belastad, främst på sträckan Göteborg-Alingsås, där pendeltåg, godståg, regiontåg och fjärrtåg ska samsas på två spår. Banan är idag förknippad med betydande brister i kapacitet, robusthet och punktlighet.

För Vårgårda kommun, som är en växande kommun med stor in- och utpendling, är Västra stambanan en livsnerv och en viktig förutsättning för boende och näringsliv. Under 2017 tog Västra stambanegruppen fram en rapport som visar en potential om 23 000 nya bostäder, motsvarande 50 000 boende, i stationsnära läge i kommunerna Vårgårda, Herrljunga, Falköping och Skövde. En satsning på Västra stambanan innebär stora nyttor för bostadsbyggande, integrerade arbetsmarknadsregioner och hållbart resande.

Vårgårda kommun vill därför framhålla vikten av att, utöver de kapacitetshöjande åtgärder som föreslås, även prioritera en utbyggnad till fyrspår på sträckan Göteborg-Alingsås för att kunna möta nuvarande och

framtida transportanspråk och möjliggöra en överflyttning av resandet till hållbara transportslag.

E20

E20 är den primära transportleden för det lokala näringslivet i Vårgårda kommun, och fyller därmed en viktig funktion. Prioriteringar i förslag till nationell plan innebär mötteseparerad väg längs E20 genom hela Västra Götaland, varav de deletapper som passerar Vårgårda kommun är färdigställda eller pågår. Ombyggnationen innebär ökad kapacitet och högre trafiksäkerhet, vilket är positivt. Undantaget är sträckan genom Alingsås, som i kunskapsunderlaget till nu gällande nationell plan 2018–2029, *Tillstånd och brister*, beskrivs som en flaskhals och som med de genomförda kapacitetshöjningarna på övriga sträckor riskerar att bidra till försämrade luftkvalitet och buller. Även denna sträcka bör därför prioriteras, för att öka de sammantagna positiva effekterna av kapacitetshöjningen längs E20 genom Västra Götaland.

Planeringsprocess för cykelåtgärder

Vårgårda kommun är positiv till att förslag till nationell plan innehåller en särskild pott för cykelåtgärder längs regionala vägar i det statliga vägnätet, där potentialen för en ökad cykling är stor. Kommunen vill i sammanhanget instämma med det resonemang som förs om behov av en förenklad planeringsprocess och mer kostnadseffektiva åtgärder för gång- och cykelåtgärder i *Inriktningsunderlag inför transportinfrastrukturplaneringen för perioden 2022–2033 och 2022–2037*. Ett förenklat regelverk, samt större möjligheter att förutse kostnader genom processen, kan möjliggöra att fler gång- och cykelåtgärder genomförs.

Underhåll av det statliga mindre vägnätet

I förslag till nationell plan och tillhörande inriktningsunderlag konstateras att Trafikverket inte kan vidmakthålla vägsystemet kostnadseffektivt eftersom nödvändiga åtgärder inte kan utföras förebyggande, i rätt omfattning eller till önskad standard, med försämringar i både det låg- och högtrafikerade vägnätet som följd. För landsbygdskommuner som Vårgårda är tillgängligheten och säkerheten i det mindre vägnätet en förutsättning för såväl näringslivets transporter som invånarnas dagliga resor inom kommunen och regionen. Vårgårda kommun vill därför betona vikten av underhåll av det mindre vägnätet, i linje med Trafikverkets övergripande prioritering att vårda och vidareutveckla den infrastruktur som redan finns.

Alfred Dubow
Samhällsbyggnadschef

Ida Bryngelsson
Samhällsplanerare